

Niinikoti

Omavalvontaohjelma

Niinikoti Oy

18.12.2024

Nimi	Muutos	Pvm.	Hyväksynyt	Pvm.
Anne Nuutinen	Luotu	18.12.2024	Saara Rossi	18.12.2024

1. Johdanto

Omavalvonta on työtä, joka kuuluu olennaisena osana yrityksen arkeen ja koko henkilökunnalle. Omavalvonta on riskienhallintaa, jonka avulla pyrimme aktiivisesti tunnistamaan toiminnassamme ilmenevät riskit ja epäkohdat sekä ennaltaehkäisemään ja korjaamaan niitä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Omavalvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä keinoja ja toimia, joilla palveluntuottaja seuraa, valvoo ja arvioi toimintaansa. Omavalvonnalla varmistamme asiakkaiden yhdenvertaisuuden sekä palvelujen saatavuuden, jatkuvuuden, turvallisuuden sekä laadun.

Omavalvonta on valvonnan tärkein ja ensisijaisin muoto, jolla varmistamme, että toimintamme toteutetaan lainmukaisesti, laadukkaasti ja sopimuksia noudattaen.

Palvelunjärjestäjän ja -tuottajan tekemän omavalvonnan lisäksi jokaisella sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä on velvollisuus toimia turvallisesti työssään sekä ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista, puutteista tai riskeistä työnantajalleen.

Yksityisen palveluntuottajan pitää laatia omavalvontaohjelma vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista. Omavalvontaohjelman tehtävänä on varmistaa, että vastuu palvelujen lainmukaisesta toteutumisesta kuuluu osaksi järjestämis- ja tuottamistehtävää. Yksityisen palveluntuottajan omavalvontaohjelman tulisi kattaa kaikki yksityisen palveluntuottajan itse tuottamat ja alihankkijalta hankitut palvelut. Omavalvontaohjelma, sen seurantahavainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet julkaistaan Q1/2025 lukien neljä kertaa vuodessa Niinikoti Oy:n nettisivuilla.

Vuoden 2023 alusta voimaan astunut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) määrittää kuudennessa luvussa hyvinvointialueiden järjestämisvastuun piiriin kuuluvien palvelujen järjestämisen ja tuottamisen omavalvontaa ja viranomaisvalvontaa seuraavasti:

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on tämän lain mukaisessa toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen.

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on omavalvonnassaan erityisesti varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista.

Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten 1 momentissa tarkoitettujen veloitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan.

Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutumista, turvallisuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Omavalvontaohjelman osana ovat laissa erikseen säädetyt omavalvontasuunnitelmat ja potilasturvallisuussuunnitelmat. Omavalvontaohjelma sekä omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava julkisessa tietoverkossa ja muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä omavalvontaohjelman yleisestä sisällöstä ja laatisesta. Valvira voi antaa määräyksiä omavalvontaohjelman tarkemmasta sisällöstä ja sen toteutumisen seurannasta.

Omavalvontaohjelmassa on määriteltävä, miten seuraavat asiat kokonaisuutena järjestetään ja miten niiden toteutuminen varmistetaan

1. tehtävien lainmukainen hoitaminen
2. tehtyjen sopimusten noudattaminen
3. palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja asiakkaiden yhdenvertaisuus
4. havaittujen puutteellisuuksien korjaaminen
5. seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien (korjaavien) toimenpiteiden julkaiseminen

Omavalvontaohjelmaan kuuluvat lisäksi mm. erilliset yksikkökohtaiset omavalvontasuunnitelmat, lääkehoitosuunnitelmat, turvallisuussuunnitelma sekä asiakasturvallisuussuunnitelmat.

2. Tehtävien lainmukainen hoitaminen

Niinikoti Oy:n tuottamien palveluiden tulee täyttää kaikki kulloinkin voimassa olevien lakien ja viranomaismääräysten asettamat vaatimukset. Lähtökohtana tehtävien lainmukaisessa hoitamisessa on se, että keskeisen lainsäädännön sisältö tunnetaan ja sitä osataan soveltaa oikein. Tämä turvataan Niinikoti Oy:ssä siten, että johtoryhmä, esihenkilöt ja koko henkilöstömme tuntee keskeisen lainsäädännön sisällön, sekä laadukkaan peruskoulutuksensa että jatkuvan täydennyskoulutuksen ansiosta. Vastuut on jaettu selkeästi ja dokumentaation laatuun on kiinnitetty erityistä huomiota.

Lainmukaisuuden toteutumisen seuranta toteutamme niin omavalvonnan kuin viranomaisvalvonnan sekä palveluiden tilaajilta saadun palautteen perusteella. Tärkeänä osana lainmukaisuuden toteutumisen seurannassa ja laadun ylläpitämisen varmistamisessa on myös ulkoinen auditointi.

Keskeinen toimintaamme ohjaava lainsäädäntö:

1. Hallintolaki, 434/2003
2. Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 519/1977
3. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä 703/2023
4. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023
5. Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015
6. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, 812/2000
7. Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 44/2006
8. Laki yksityisistä sosiaalipalveluista, 922/2011
9. Lääkelaki 395/1987
10. Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
11. Terveystuoltolaki 1326/2010
12. Tietosuojalaki 1050/2018
13. Työturvallisuuslaki 738/2002

3. Tehtyjen sopimusten noudattaminen

Niinikoti Oy tuottaa kehitysvammaisille asumispalveluita sekä hyvinvointialueille että yksityishenkilöille. Palveluista laaditaan aina kirjallinen sopimus. Sopimukset allekirjoittaa kaupparekisteritietojen mukainen nimenkirjoitusoikeudellinen henkilö. Jokaiselle asiakkaalle laaditaan yksilöllinen palvelujen tuottamisen suunnitelma, asiakkaan palvelusuunnitelma, jota päivitetään vuosittain ja muutostarpeissa.

Niinikoti Oy ei käytä alihankkijoita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden toteuttamisessa.

Vastaava ohjaaja vastaa siitä, että Niinikoti Oy:ssä toteutuu luvan, lainsäädännön ja asiakkaiden palvelutarpeen mukainen henkilöstömitoitus. Terveydenhuollon ammattihenkilöiden kelpoisuudet tarkistetaan Valviran Terhikistä ja sosiaalihuollon kelpoisuudet Suosikista.

Esihenkilön vastuulla on perehdyttää jokainen työntekijä Niinikoti Oy:n arvoihin, strategiaan ja toimintasuunnitelmiin sekä varmistaa, että työntekijät tietävät tehtävänsä ja vastuunsa. Esihenkilö käy kehitys/tavoitekeskustelen jokaisen työntekijän kanssa vähintään kerran vuodessa. Perehdytykseen on dokumentoitu erillinen ohjeistus ja perehdytys alkaa heti työsuhteen alussa.

Palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, laatu ja asiakkaiden yhdenvertaisuus

SAATAVUUS

Niinikoti Oy tuottaa vammaispalveluita Vesannon kunnassa kahdessa yksikössä. Niinivedenpäässä sijaitsevassa Niinikodissa on 11 ympärivuorokautisen asumispalvelun paikkaa ja kirkonkylällä sijaitsevassa Viherkummussa 7 yhteisöllisen asumisen paikkaa.

Palveluita ostavat hyvinvointialueet tekevät palvelutarpeen arvioinnit ja myöntävät sosiaalipalveluja asiakkaille yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Kehitämme palveluamme ja infraa jatkuvasti ja tavoitteenamme on täydentää kapasiteettia siten kuin kysyntää hyvinvointialueilla on. Käymme aktiivisesti keskustelua palveluiden ostajien kanssa, seuraamme julkisia hankintailmoituksia, osallistumme tarjouskilpailuihin ja tarjoamme palveluitamme myös suoraan niissä tilanteissa, kun akuutteja tarpeita ilmenee. Niinikodilla on yksi lyhytaikaiseen asumiseen soveltuva asunto, jota voidaan käyttää joustavasti tarpeen mukaan.

Tarjouskilpailuiden perusteella teemme hyvinvointialueiden kanssa sopimuksia, joissa sovitaan tarkemmat ehdot kunkin palvelun saatavuudesta sopimuskauden aikana.

Niinikoti Oy on saanut rekrytoitua riittävästi henkilökuntaa ja henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista pidetään huolta mm. jatkuvalla täydennyskoulutuksella.

JATKUVUUS

Niinikoti Oy toimii sekä itse omistamissaan että vuokratuissa tiloissa. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi ylläpidämme ja huollamme kiinteistöjä säännöllisesti, jotta niihin ei syntyisi korjausvelkaa. Lisäksi teemme toimenpiteitä, että saamme toimitilamme kaikilta osin vastaamaan nykyvaatimuksia. Pyrimme minimoimaan mahdolliset kiinteistöjen tekniseen kuntoon liittyvät ongelmat etukäteen ja varmistamaan palveluiden jatkuvuuden toimitilojemme osalta. Kummallakin yksiköllämme on pelastussuunnitelma ja valmiussuunnitelma häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle.

Niinikoti Oy:n hallituksessa on laaja-alaista ja monipuolista osaamista eri alueilta (terveyden- ja sairaanhoito, talous, tekniikka), joka tukee jatkuvuuden varmistamista joka osa-alueella.

Asiakkainamme on henkilöitä, joiden toimintakyky on pääsääntöisesti merkittävästi heikentynyt. Tämän vuoksi jatkuvuuden varmistaminen on erityisen tärkeää. Teemme aktiivista työtä valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnittelun parissa ja tavoitteenamme on varautua erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Jatkuvuuden hallinnan yhtenä tärkeänä osana pidämme sitä, että henkilöstössämme on pieni vaihtuvuus, sillä asiakkaiden ja heidän tarpeidensa tunteminen edesauttaa hoidon tavoitteiden toteutumista. Pyrimme pitämään henkilöstötämme hyvää huolta.

TURVALLISUUS

Molempiin yksiköihimme on laadittu pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys. Johtoryhmä huolehtii näiden ajantasaisuudesta ja niiden läpikäymisestä henkilöstön kanssa. Suunnitelmissa kuvattu poistumisharjoitus toteutetaan vuosittain pelastuslaitoksen kanssa yhteistyössä.

Myös turvallisuusasioissa tärkeintä on ennakointi ja erilaisiin tilanteisiin varautuminen. Työn vaarojen ja riskien arviointi sekä poikkeamien aktiivinen kirjaaminen ja niiden käsittely yhdessä edistävät niin asiakkaiden kuin henkilökunnankin turvallisuutta.

LAATU

Laatu näkyy kaikessa tekemisessämme. Niinikoti Oy:lle on myönnetty Sosiaali-terveyspalveluiden laatuohjelman mukainen SHQS laaduntunnustus.

Niinikoti Oy:n tarjoaman palvelun laatua seurataan muun muassa sisäisellä ja ulkoisella auditoinnilla, asiakaspalautteiden (asiakkaat ja omaiset) kautta sekä erilaisten viranomaistarkastusten myötä. Saadut palautteet ja raportit käydään läpi henkilöstön kanssa tiimipalavereissa ja puutteet toiminnassa pyritään korjaamaan viipymättä. Saadun palautteen myötä kehitämme toimintaamme jatkuvasti.

Myönnetyn laaduntunnustuksen ylläpitäminen edellyttää jatkuvaa kehittämistyötä sekä laadunseurantaa ja omavalvontaa. Toimipistetasolla tärkeimpänä työkaluna on yksikkökohtainen omavalvontasuunnitelma.

Muita laadukasta työtä ohjaavia dokumentteja ovat mm. pelastussuunnitelmat, lääkeshoidonsuunnitelmat, valmiussuunnitelma, sosiaalipalveluiden omavalvontasuunnitelmat, keittiön omavalvontasuunnitelma, siivoussuunnitelma. Laadukkaat päivittäiskirjaukset sekä dokumentointi asiakkaiden asioiden osalta edistää niin ikään laatua arjen tekemisessämme ja todentavat osaltaan asiakkaan saaman palvelun laatua.

ASIAKKAIDEN YHDENVERTAISUUS

Ihmisen perusoikeudet kuten itsemääräämisoikeus ja vapaus ovat kirjattuna laajasti sekä kansalliseen lainsäädäntöömme että kansainvälisiin sopimuksiin. Tärkeimpiä lähteitä ovat

perustuslaki, YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva sopimus sekä yhdenvertaisuuslaki, sosiaalihuoltolaki ja laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta. Kirjaukset edellä mainituissa edistävät ja varmistavat osaltaan turvallisuutta, osallisuutta sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun.

Asiakkaan itsemääräämisoikeutta, mielipidettä ja toivomuksia on kunnioitettava ja ne on otettava huomioon kaikessa toiminnassamme. Yksikkökohtaisissa omavalvontasuunnitelmissa on tarkemmin kirjattu, kuinka itsemääräämisoikeuden toteutumista konkreettisesti arjessa huomioidaan. Asiakkaan yksilöllisesti suunnitellun arjen tukemisen tarkoituksena on edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Itsemääräämisoikeus on yksi perustuslain vahvimista oikeuksista. Tämä tarkoittaa sitä, että henkilöllä on oikeus määrätä omasta elämästään ja päättää itseään koskevista asioista. Niinikoti Oy:ssä asiakasta kuullaan kaikissa häntä koskevissa asioissa ja henkilöstön vastuulla on, että asiakkaalla on mahdollisuus päättää häntä itseään koskevissa asioissa. Henkilöstö tukee ja auttaa asiakasta elämään mahdollisimman itsenäiseen ja omannäköiseen elämään. Asiakas saa kaiken tarvitsemansa tuen.

4. Havaittujen puutteellisuuden korjaaminen

Työntekijän velvollisuutena on havainnoida ympäristöään sekä ilmoittaa ja kirjata havaitsemansa poikkeamat (asiakasturvallisuus, lääketurvallisuus, työturvallisuus, tietoturva, toimintaympäristö). Kirjatut poikkeamat käsitellään yhteisesti tiimipalaverissa ja toimintatavoissa tehdään tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Henkilökuntaa on kannustettu kirjamaan poikkeamia matalalla kynnyksellä, koska siten toimintaa on mahdollista kehittää entistäkin laadukkaammaksi.

Huomioimme toiminnassa asiakkaidemme ja heidän omaistensa antamat palautteet ja hyödynnämme niitä toimintamme kehittämisessä. Palautekyselyt toteutetaan vuosittain.

5. Seurantaan perustuvien havaintojen ja niiden perusteella tehtävien (korjaavien) toimenpiteiden julkaiseminen

Havainnot julkaistaan 3 kk välein nettisivuilla, ensimmäiset tulokset, ajalta Q1/2025 julkaistaan huhtikuussa 2025, Q2/2025 julkaistaan heinäkuussa 2025, Q3/2025 julkaistaan lokakuussa ja Q4/2025 julkaistaan tammikuussa 2026.

Omavalvontaohjelma tarkistetaan ja tarvittaessa päivitetään vähintään kerran vuodessa.